

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความเจริญตามแบบอย่างประเทศตะวันตกเหมือนที่ผ่านมา นั้นทำให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์หรือการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านบวกและด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง จากปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นปัญหาสำคัญของประเทศชาติทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสำคัญ เร่งศึกษาหาแนวทางแก้ไขอย่างรีบด่วน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นตามมา อาทิเช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ที่ส่งผลกระทบต่อความสูญเสียอย่างมากให้กับประเทศไทยอยู่ขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นในสังคมเมืองหรือสังคมชนบทมีความวุ่นวาย ไม่สงบสุข มีผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้สุจริตจำนวนมากที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และจากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศที่เริ่มขึ้นในปลายปี 2539 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกชนชั้นและทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็นเรื่องชุมชนเข้มแข็ง จึงได้รับการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงเป็นอันมาก ในฐานะที่เป็นทางเลือกที่สำคัญของการพัฒนา ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางตามหลักปรัชญาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ โดยการเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็ง มีความพร้อมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ความเข้มแข็งของชุมชนจึงเป็นรากฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงกระบวนการสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งต่อเนื่องมาถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ดังนั้นทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้พยายามหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงได้มุ่งเน้นพัฒนาคนของประเทศไทยให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศยิ่งขึ้น เพื่อนำความรู้ความสามารถมาแก้ปัญหาในสังคมปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าว หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินงานในเรื่องนี้ ก็คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักของประเทศที่มีบทบาทและหน้าที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข พิทักษ์

รักษาผลประโยชน์ของประชาชนให้ปลอดภัยจากปัญหาที่เกิดจากอาชญากรรมต่าง ๆ แต่การทำหน้าที่ดังกล่าวยังไม่ครบถ้วนเนื่องจากการขาดกำลังคน ดังนั้นจึงทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดนโยบายให้มีโครงการชุมชนเข้มแข็งจึงต้องเริ่มจากการใช้จุดแข็งในสังคมและทุนทางสังคมที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งทุกสถานีตำรวจได้ทำการจัดฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครที่อาศัยอยู่ในชุมชนและแจ้งวัตถุประสงค์การดำเนินการของโครงการให้ประชาชนทราบเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยังได้มีส่วนในการปฏิบัติการกิจด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนพัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็งอีกด้วย การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมตามแนวทางข้างต้นนั้น จะต้องยึดพื้นที่เป็นหลักในการดำเนินงาน เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา และให้ความสำคัญแก่การป้องกันอาชญากรรมและปัญหาอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นได้ภายในชุมชนได้

โครงการชุมชนเข้มแข็ง จึงเป็นยุทธศาสตร์หลักอันหนึ่งของการกระจายการบริการและการปฏิบัติการ ไปสู่ท้องถื่น และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอีกทั้งปัญหาอาชญากรรมภายในชุมชน เน้นรูปแบบที่ตำรวจและประชาชนหรือองค์กรชุมชน ร่วมมือ ประสานงานกันเพื่อความสงบสุขปลอดภัยของชุมชน แม้ว่าตำรวจจะมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม แต่เพียงตำรวจฝ่ายเดียวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จถ้าปราศจากความร่วมมือและความช่วยเหลือจากประชาชนภายในชุมชน

จากแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2542-2546) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่ได้กำหนดเป้าหมายของแผนงานป้องกันอาชญากรรมไว้ประการหนึ่งคือ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้ชุมชนช่วยตนเองในการป้องกันอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 จึงได้มี ประกาศตำรวจภูธรภาค 1 ให้ใช้แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2544 สั่งให้จัดทำโครงการชุมชนเข้มแข็งประจำตำบลเพื่อสนองนโยบาย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่จะปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจให้มีความสามารถในการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีโครงการชุมชนเข้มแข็งประจำชุมชน โดยให้มีข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่ประจำตำบล ๆ ละ 2 นาย เป็นนายตำรวจชั้นระดับ รอง สารวัตร ในตำแหน่งควบคุม ลูกแถว /ผู้บังคับหมู่ /รองสารวัตร เป็นหัวหน้าและมีตำรวจชั้นประทวนไม่น้อย

กว่า 1 นาย เป็นผู้ช่วยเหลือ และคัดเลือกอาสาสมัครตำบลละไม่น้อยกว่า 10 นาย จำนวน 3 ชุด เป็นผู้ช่วยเหลือ เจ้าพนักงานปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามโจร ผู้ร้าย ภัยยาเสพติด อุบัติภัยด้านการจราจร ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว เพื่อลดความกลัวภัยอาชญากรรม อันจะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาชนมากยิ่งขึ้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2542 :2)

การศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็งที่ผู้ศึกษาวิจัยต้องการทำการศึกษาถึงผลการดำเนินการต่างๆ โดยตรงในส่วนของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต ที่มีที่ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นสถานีตำรวจที่มีพื้นที่มีปัญหาอาชญากรรม ทุกประเภท โดยเฉพาะปัญหาในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากปัญหาจากประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในชุมชนปู้โพธิ์และประชากรแฝงในอุตสาหกรรมบางกะดี ตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ และสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต ติดต่อกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต ได้ตอบสนองนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้มีการจัดการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครป้องกันชุมชนตามโครงการชุมชนเข้มแข็งโดยได้มีการจัดอบรมขึ้น เมื่อวันที่ 17 – 27 มีนาคม 2548 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ โดยสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี ได้พิจารณาคัดเลือกจากประชาชนจำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลบางกะดี ตำบลบางพูน และตำบลหลักหก จำนวน 133 คน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าราษฎรอาสาสมัครที่ผ่านการฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าวมาแล้วนั้น ได้มีส่วนร่วมในโครงการชุมชนเข้มแข็งของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี หรือไม่ และมีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลที่ได้ศึกษาเป็นแนวทางในการวางแผนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมอันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็ง ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชน เข้มแข็ง ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการชุมชนเข้มแข็ง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษารั้วนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านการอบรมโครงการชุมชนเข้มแข็งในการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการร่วมออกตรวจ ร่วมแจ้งเบาะแส ร่วมปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนซึ่งคัดเลือกราษฎรอาสาสมัครจากประชาชนในตำบลบ้านใหม่ ตำบลบางกะดี ตำบลบางพูน และตำบลหลักหก ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของ สถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี ที่ผ่านการอบรมตามโครงการชุมชนเข้มแข็งปลอดภัยเสพติด ไปเมื่อวันที่ 17-27 มีนาคม 2548 จำนวน 133 คน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็ง ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการชุมชนเข้มแข็ง ของสถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี
3. ทำให้ทราบแนวทางส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สถานีตำรวจต่าง ๆ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและแก้ไขปัญหาเสพติดต่อไป